

Témakörök történelemből az évfolyamvizsgára a 2017/18-as tanévben

10.C és 10.D osztály

1. Az athéni demokrácia intézményei, működése. Athén társadalma, gazdasága a Kr.e. V. században.

- a kleiszthenészi alkotmány lényege (a területi elv: phülék kialakítása)
- az athéni társadalom tagoltsága, gazdasági viszonyok
- a legfontosabb politikai intézmények (népgyűlés, ötszázak tanácsa, esküdtbíróóság, arkhónok, sztratégosz, cserépszavazás) működése, az athéni demokrácia értékelése

2. Julius Caesar

- A köztársaság válságának elemei, megoldási kísérletek (Gracchusok, Marius)
- Polgárháború és Caesar diktatúrája

3. A kereszténység kialakulása és a középkori egyház

- A kereszténység főbb tanításai.
- A kereszténység történetének néhány állomása az ókorban (pl. páli fordulat, milánói edictum, niceai zsinat, államvallás).
- A pápaság kialakulása, investitúra háborúk

4. A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői.

Gazdaság:

- A mezőgazdasági technika fejlődése: uradalom, új mezőgazdasági találmányok és eljárások (nehézeke, szügyhám, legelőváltó - két- háromnyomásos gazdálkodás),

Társadalom:

- A hűbériség
- A jobbágyság kialakulása és jellemzői

5. Az iszlám vallás kialakulás és főbb tanításai.

A vallás kialakulása:

- Arábia társadalmi és gazdasági jellemzői,
- Mohamed fellépése, életének főbb eseményei.

A vallás jellemzői:

- az öt pillér – szigorú egyistenhit és a vallás gyakorlása, a Korán

6. Egy középkori város jellemzőinek bemutatása.

A középkori város jellemzői:

- a telepítő tényezők (igazgatási, egyházi székhely, vásárközpont, közlekedési csomópont),
- önkormányzat (adó, választott tisztségviselők, városi jogok)

A céhek kialakulásának okai:

- szűk piac – kis vásárlóerő,
- kézművesség – minőség,
- a minőség védelme – a munkafolyamat szabályozása.

A céhes ipar jellemzői:

- a céh: védelem a kontárokkal szemben és a minőségért,
- szervezete, működése (mester, legény, inas, vándorlás, mesterremek),

Távolsági kereskedelem: Levante, Hanza, szárazföldi kereskedelmi útvonal

7. A magyar nép vándorlása, a honfoglalás.

- A magyar nép vándorlásának fontosabb állomásai (Magna Hungária, Levédia, Etelköz)
- A nomadizmus jellemzése
- A honfoglalás (895–907) előzményei, szakaszai,

8. Géza fejedelemsége és Szent István államszervező tevékenysége.

Géza fejedelemsége:

- a törzsfők-nemzetségfők hatalmának megtörése,
- a külpolitikai váltás,
- Géza és a kereszténység.

István állama:

- az uralom megszilárdítása és a keresztény királyság létrejötte,
- a királyi vármegyrendszer megszervezése és működése,
- az egyházszerzés.

9. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején

- IV. Béla politikája a tatárjárás előtt,
- a tatár támadás, a pusztítás mérlege,
- IV. Béla reformjai: várépítés, várospolitika, az ország újra benépesítése, külpolitika, familiaritás – társadalmi változások

10. I.Károly és Hunyadi Mátyás uralkodása

- hatalomra kerülésük körülményei

Gazdaságpolitika:

- bányá-és pénzügyi reformjai (urbura, nemesfém monopólium, értékálló aranyforint; kapuadó, harmincadvám)
- Mátyási gazdaságpolitikája, bevételek és kiadások (füstpénz, koronavám, rendkívüli hadiadó)

- Mátyás: a centralizált rendi monarchia kiépítése: kancellária, királyi személyes jelenlét bírósága

11. A nagy földrajzi felfedezések és következményei

A nagy földrajzi felfedezések állomásainak bemutatása:

- a felfedezések legfőbb mozgatórugói, legfontosabb előzményei,

- a nagy felfedezések menetének bemutatása térképhasználattal (a legjelentősebb portugál utak: Afrika, India, Távols-Kelet, a Föld körbehajózása; a spanyol utak: Amerika felfedezése és leigázása).

Következmények:

- világkereskedelem – a tőzsde, manufaktúrák kialakulása, kontinentális munkamegosztás, majorsági gazdálkodás, vetésforgó-belterjes gazdálkodás

12. Reformáció és katolikus megújulás

A reformáció születésének közvetlen okai és főbb eseményei;

- a reformáció főbb irányzatai: a legfontosabb lutheri és kálvini tanok. (anabaptizmus, antitrinitárius)

A katolikus megújulás, az ellenreformáció kibontakozása:

- az ellenreformáció kibontakozása: a katolikus egyház reakciói (tridenti zsinat: szervezeti megújulás, új szerzetesrendek)

A barokk művészet áttekintése: a barokk stílus jegyeinek bemutatása

13. Törökellenes küzdelmek Magyarországon

- Hunyadi János küzdelmei

- A mohácsi csata

- Az ország 3 részre szakadása, várháborúk (Kőszeg, Fehérvár, Eger, Szigetvár)